

V Praze dne 26. 6. 2023

Vážené paní poslankyně, vážení pánové poslanci,

obracím se na Vás jménem největší a nejvýznamnější české spotřebitelské organizace dTest, o.p.s.

Na programu 70. schůze Poslanecké sněmovny, která bude zahájena dne 27. června 2023, je i návrh zákona, kterým se mění některé zákony v souvislosti s rozvojem finančního trhu a s podporou zajištění na stáří [/sněmovní tisk 474/](#). **V rámci tohoto návrhu je předložena i zcela nesouvisející úprava zákona o spotřebitelském úvěru.**

Návrh zavádí jednotná pravidla pro předčasné splacení spotřebitelských úvěrů na bydlení. V případě předčasného splacení úvěru v období fixace je poskytovatel oprávněn požadovat po spotřebiteli náhradu účelně vynaložených nákladů, které mu vzniknou v souvislosti s předčasným splacením, s výjimkou zákonných případů, kdy nesmí náhradu nákladů předčasného splacení po spotřebiteli požadovat, nebo je výše těchto nákladů zákonem omezena. Česká národní banka (ČNB) s ohledem na nesoulad v aplikační praxi poskytla výklad „účelně vynaložených nákladů“, který uplatňuje při výkonu dohledu nad poskytovateli hypotečních úvěrů. *„Podmínky účelného vynaložení a souvislosti s předčasným splacením budou splňovat zejména administrativní náklady poskytovatele na realizaci předčasného splacení (to jsou náklady související přímo se zpracováním a realizací žádosti spotřebitele o předčasné splacení či jeho oznámením o provedení mimořádné splátky úvěru, typicky tedy poměrné náklady na zaměstnance – plat zaměstnance, který zpracovává žádost o předčasné splacení, poplatky za katastr nemovitostí, poštovné, náklady na tisk a kopírování dokumentů, telefonní poplatky či spotřebované kancelářské potřeby).*

Návrh zákona tyto náklady vyčísluje jednotně na výši 1000 Kč. S tímto nastavením pro české spotřebitele dTest souhlasí.

Nad rámec této úpravy však návrh zákona počítá také se zavedením zcela nového poplatku, a to poplatku, který bankám kompenzuje ušlý zisk, který by při poklesu sazeb realizovaly. **Návrh považujeme za velmi jednostranný ve prospěch bank na úkor českých spotřebitelů.** I když je poplatek zastropován na 2 % z jistiny, představuje několik zásadních problémů pro české spotřebitele:

dTest, o.p.s.

Černomořská 419/10
101 00 Praha 10
tel.: +420 241 404 922
fax: +420 241 406 533
dtest@dtest.cz
www.dtest.cz

IČ: 45770760
DIČ: CZ45770760
zápis u Městského
soudu v Praze,
oddíl O, vložka 1277

bankovní účet:
2700029989/2010
Fio banka, a. s.

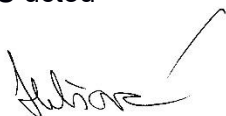
1. Dosavadní praxe jednoznačně neumožňovala nad rámec administrativních nákladů, aby si banky účtovaly další peníze – pokud tak činily, byly ze strany ČNB pokutovány. Návrh zákona však tuto dosud zakázanou praxi zcela legitimizuje, činí tak dokonce **s retroaktivitou** – tedy zpětně i na všechny již uzavřené smlouvy.
2. Zákon vyjmenovává situace, při kterých není možné poplatek účtovat. Všechny ostatní vnímá jako „úvěrové turisty“, kteří se snaží snížit svoje splátky přechodem k jinému poskytovateli za lepších podmínek. Je však výčet kompletní? Opravdu si předkladatel dokáže představit všechny situace, ve kterých se mohou dnešní domácnosti ocitnout a úvěr potřebují splatit?
3. Nová pravidla by pod zástěrkou sjednocení zvýšila poplatek při předčasném splacení úvěru z 1 000 Kč až na desítky tisíc (např. při výši nesplacené jistiny ve výši 5 000 000 Kč jde o pokutu ve výši 100 000 Kč). Jde o poplatek nahrazující bankám ušlý zisk, se kterým při uzavření smlouvy počítaly. Zajímavé je, že tak zákon navrhuje „pokutovat“ i smlouvy, které při uzavření měly takovou praxi zakázanou a s takovým ziskem tedy počítat nemohly (viz bod 1).
4. Onu tzv. úvěrovou turistiku považujeme z pohledu vývoje trhu naopak za pozitivní, nikoliv hodnou sankcí. Koneckonců právě tato turistika nutí poskytovatele, zejména velké banky, přicházet s novými produkty a tlačit ceny dolů. Tím rozhybávat trh a zvyšovat dostupnost bydlení. Při nuceném setrvání u drahého poskytovatele je omezena konkurence na trhu, zůstávají vysoké sazby déle, než je potřeba, dostupnost bydlení se snižuje a řada domácností se ocitá až v existenčních obtížích, které následně bude řešit sociální síť státu.
5. Návrh zákona „pokutuje“ při předčasném splacení úvěru celou nesplacenou jistinu (i když s 2% stropem), nebere však vůbec v úvahu, že v souladu se zákonem má spotřebitel právo každoročně splatit 25 % zcela bez sankcí. Nebere ani v úvahu skutečně vynaložené náklady, protože vychází ze sazeb vyhlášených ČNB zcela bez souvislosti s reálně vynaloženými náklady.
6. Banky v současné době realizují vysoké zisky z úroků, protože zůstatky na běžných účtech na rozdíl od minulosti neúročí prakticky vůbec a i mnoho spořicíh či termínovaných účtů obsahuje řadu klíčků pro snížení vyplácených úroků (např. zajímavá úroková míra platí jen pro prvních 200 000 Kč). Návrh by tak pouze dále navýšil realizované zisky bank na úkor domácností.
7. Návrh zavádí de facto nový morální standard – včasné, zejména předčasné, splacení úvěru je nevhodným chováním a jako takové musí být velmi citelně pokutováno. Toto považujeme přímo za morální hazard. V době, kdy se stát snaží posilovat odpovědné dlouhodobé finanční chování v souvislosti se zabezpečením na stáří, by odpovědnost měla být podporována napříč všemi finančními produkty.

Vyzýváme Vás paní poslankyně, pánové poslanci, abyste při projednávání novely zákona o spotřebitelském úvěru podpořili české spotřebitele. Nenechte prosím ještě dále zvyšovat zisky bank z kapes českých odpovědných domácností, které se starají o vlastní bydlení a ne vlastní vinou nyní platí až násobně vysoké splátky při současném vysokém nárůstu cen energií a vysoké inflaci.

Vážené paní poslankyně, vážení pánové poslanci, děkuji za čas věnovaný naší žádosti. Věřím, že osud českých spotřebitelů Vám není lhostejný a navrhovaná pravidla pro pokutování odpovědného přístupu českých domácností při řešení jejich potřeb na bydlení v návrhu zákona nepodpoříte.

V případě Vašeho zájmu jsem Vám kdykoli k dispozici.

S úctou

Eduarda Hekšová

ředitelka